

הערל פרק שמיני יבמות

ע"א.

עין משפט נר מצווה

(א) נעיקר הכונה אסופה דקרא איש נחטאו יומנו ועי' תוס' ע"ז לו: ד"ה דמכיז לא תמחן וכי' מו' נחטאו עי' סוף ד"ה אלון, ונרמית העין רונגר פירוש לשון פרסי רון יוס גר שריר כלומר שטר יום ושנין צ"ב קכז. שגם הכהנים בשם ר"ח כתב קר רונגר, א) ולפניו איתא רח פפא.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ופיסיוניה מיד ויקל: (ב) תוס' ד"ה וחתו וכו' שמהם דעיו גורסי רח פפא שזו תלמידי צ"ב דף קכז ע"ז לדרך לגרוס חוגר והוא שמי מינוח רח פי' יום וגר פי' שטר דעמיו שכי' יום וכן ני' דל"ל כאן חוגר דל"ל שפיר יוס וזמית דונגר אין לו פירוש כלל וא"כ גם שם צבצב"ס ל"ל רח פפא וק"ל:

תריסר ירחי שתא. לאו דוקא דהא קרוב לתלמין שנין הוא שהרי סוף שנותיו של דוד היה אלא לפי שאין דרך כבוד לספוד אחר יצ"ח אחר שנתקבלו נחומין על המת כדלמך במועד קטן (דף כא:.) אין לנו לתבוע לשאל ולצינו לא כסף ולא זהב כי אם נפשות ואין לנו להמית בשאר ישראל כי אם צורעו:

ארמוני ומפיושת. אותו מפיצושת היה בן שאלו ואמר ר"ח דהוא היה רבו של דוד דלמך צפרק קמא דזרכות (דף 7. ע) שהיה מציים פני דוד זהלכה וגרס התם ללא מפיצושת שמו אלא איש זעל שמו כי מפיצושת בן שאלו נקרא איש זעל צדברי הימים ולא כמה שכמו צפרים איש זושט שמו ללא מצינו זשוס מקום איש זושט שנקרא מפיצושת ואיש זושט נהרג בתחלת מלכות בית דוד קודם מעשה הגזעונים דליכא למימר דמפיצושת זנו של יהונתן היה רבו של דוד דלמות לא מצינו זשוס מקום שנקרא לא איש זושט ולא איש זעל ור"ח ולמה לא חלק לו כבוד לרבו לבקש עליו רחמים שלא יקלטנו הארון וי"ל דשמא צקש ולא נענה:

והקענוס. תלייה: **כאומה** זו. **ישראל: הרחמים** לו'. והני גזעונים כיון דלא מרחמי אינן ראוין לידבק בהן מיד גזר עליהן דוד לכך נאמר והגזעונים לא מצני ישראל המה: **ויהמול המלך**. ואי צארו תליא מילתא כיון דלא קלטו ארון מהו חמלתו של דוד. ומשני שלא העבירו: **וכי משוא פנים יש בדבר**. וכי היה לו להעביר את כולן: **ואכתי משוא פנים יש בדבר**. הואיל וקלטו ארון לא היה לו להמית אחר תמחיו: **ואל יחלל שם שמים**. שיהיו האומות אומנים אין אומה זו ראויה לידבק בה שהרי פשטו ידיהם בגרים לטוב מונומיהם ולא עשו בהן נקמה: **עד נסך מים עליהם**. עד ימות הגשמים לא נימנו לקבורה: **דוגור**. שפיריה: **אלא מהכא ויפסד שלמה (אח) כל האנשים וימלאו מאה וחמשים אלף ויעש מהם שבעים אלף (נושא) פבל: מחוטב עץ**. מדקריניה לחוטבי עצים בצאפיהו שמע מינה לאו בכלל ישראל ניהו ולאו בכלל גרים אלא עזדים ועזדים פקוליה ניהו וגזעונים חוטבי עצים ניהו לכהי אקליניה יהושע: **משה גזר עליהן להסוף דרא**. על חוטבי עצים שהיו צימיו: **וינסס יהושע**. אלמא עזדים ניהו יהושע לדורות הבאים גזר דכתבי' (יהושע ט) לא יכרת מכס חוטבי עצים: **זומן שצמח"ק קיים**. דכתיב (ע) למזבח ה': חלקו

נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים ולא כתוב עליהן חרב רבי יוחנן משום שמים בפרהסיא שהיו עוברים ושבים אומרים מה טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ומה עשו פשטו ידיהם בגרים גוררים אמרו אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני הדיוטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גוררים כך ישראל על אחת כמה וכמה כדלמך דכתיב (י) ויהי לשלמה שבעים אלף גושא סבל ושמונים אלף חוצב בהר ודלמא ישראל הוו לא סלקא דעתך דכתיב (יא) ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד ודלמא ישראל דוגור בעלמא אלא מהכא (יב) ויפסד שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל (יג) וימצאו מאה וחמשים אלף דוד גזר עליהם משה גזר עליהם דכתיב (יד) מחוטב עץ עד שואב מים מן הים ויהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה' יהושע גזר בזמן שבית המקדש קיים דוד גזר בזמן שאין בית המקדש קיים בימי

צית המקדש קיים מותר ואם היו מפקיעין חלק עדה היו מותרים לגמרי ושז לא יחול שום עזדות של חלק מוזב אפילו לכשיזנה ואין נראה לרבינו תם דמדאורייתא אסירי זבלאו דלא תמחן דמתיק רבא לעיל (דף ע.ו.) דגיירותא אית להו חמנות ותנן (מכות דף יג.) ולאו הן הלקוין זבא על הממונת ועל הנמניה ומניה איכא למימר דנמניה אגב שיטפא דממונת נקטה וכן ריבך לומר למאי דהוה צעי רבא למימר דגיירותא לית להו חמנות דכלל דוכחא איירי בגירות גבי קנס וצעשעה יוספין (קידושין סג.) צמתינתי ונראה לרבינו תם דדוד גזר עליהם שעבוד והא דקאמר לעיל ראי להדבק עם ישראל היינו להיות בני חורין כמותן אבל חמנות אסור מדאורייתא והא דקאמר צימי רבי צקשו להמיר נתיניס לא להמתן זבא אלא להפקיע עזדותם ואמר להם רבי חלק מוזב מי ימיר הלכך אין לנו להמיר אפילו חלקנו שלא ישמח חלק מוזב ופליגא דרבי חייא בר אבא דלמך חלק מוזב זומן שאין צית המקדש קיים מותר ממילא זבלא שום המרה

צו א טו"ש י"ד סימן של סעף: **צח** ב מ"י פ"ז מהל' אסורי ביאה הלכה מ' ופ"ט הלכה ז': **צצ** ג מ"י פ"ז מהל' ממרים הלכה ד: **ק** ד מ"י פ"ז מהל' אסורי ביאה הלכה כב כג:

תורה אור השלם

1. ויקרא המלך לנגבנים ויאמר אליהם והנגבנים לא מבני ישראל המה כי אם מקתר האמורי ובני ישראל נשבע להם ויבקש שאול להפתחם איש בקשתו לכוני ישראל והיה: שמואל ב כא ב ויאמר דוד אל הנגינים מה אעשה לכם ובמה אכפר וקרבו את נחלת: שמואל ב כא ג ויאמרו לו הנגינים איך לנו פסח ודוב עם שאול ועם ביתו ואין לנו כבקשתו לכוני ישראל ויאמר מה אהם אמרום אעשה לכם: שמואל ב כא ד ותן לנו שבעה אנשים מבני ודוקענוס לך בגבעת שאול בהר: ויאמר המלך אני אתן: שמואל ב כא ו ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישבו: מרחין אפו ותן קר דבמים ורחמך והרפך כאשר נשבע לאבותך: דברים יג יח ויאמר משה אל העם אל תקראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תדעה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו: שמות כ טו כי ירעהו למען אשר יצוה את בני ואת ביתו אחריו ושמרו דרך: לעשות צדקה ומשפט למען הביא לך על אברהם את אשר דבר עליך: בראשית יח יט ויאמר המלך את שני בני רצפה בת איך אשר לךה לשאל את ארמני ואת מפשפת ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר לקדה למדריאל בן ברזלי המחלתי: שמואל ב כא ה ויחמל המלך על מפי שבת בן יהונתן בן שאול על שבעת ימי אשר ביתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול: שמואל ב כא ז לא יומתו אבות על גביים לא יומתו על אבות איש בקטאו וימותו: דברים כד טו ותקח רצפה בת איך את השק ותשזו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנח עליהם ויזם ואת חית השדה ללח: שמואל ב כא י לא תלקי ובלתי על העץ כי קבור הקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלו ואל תשטא את אדמתך אשר ילך ויהיה נתן: ויפני ישראל לא נתן שלמה עבד כי הם אנשי המלחמה והקבדו ושריו ושלשו ושרי רבבו וקרישו: מלכים א ט כב. ויפסד שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל אתרי הספר אשר ספרם דוד אביו וימצאו מאה וחמשים אלף ושלש אלפים ושיש מאות מנצחים להעביר את העם: דברי הימים ב ב יז. טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מתיק: מחוטב עץ עד שאב מתיק: דברים כט י ויתנם ויושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה': ד' ויהוה הזה אל המקום אשר יבחר: יהושע כ ט כ

נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחיות השדה לילה והא כתיב (יא) לא תלך תלך נבחרת על העץ אמר רבי יוחנן משום רבי יצחק בן יהושע: **במוטב שתעקר אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בפרהסיא שהיו עוברים ושבים אומרים מה טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ומה עשו פשטו ידיהם בגרים גוררים אמרו אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני הדיוטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גוררים כך ישראל על אחת כמה וכמה כדלמך דכתיב (י) ויהי לשלמה שבעים אלף גושא סבל ושמונים אלף חוצב בהר ודלמא ישראל הוו לא סלקא דעתך דכתיב (יא) ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד ודלמא ישראל דוגור בעלמא אלא מהכא (יב) ויפסד שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל (יג) וימצאו מאה וחמשים אלף דוד גזר עליהם משה גזר עליהם דכתיב (יד) מחוטב עץ עד שואב מים מן הים ויהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה' יהושע גזר בזמן שבית המקדש קיים דוד גזר בזמן שאין בית המקדש קיים בימי**